

Florian Stoica Laurențiu

În istorie. Spre rădăcini (II)

La înapoiere drumul mă duce către ținta inițială principală, dovedită apoi ca însemnată, că este egală cu cea pe care tocmai am parcurs-o, Biserica Sfânta Treime din Urziceni, ctitorie a colonelului (atunci nu exista în Țara Românească gradul de general, numai Paul Kisseleff, trimis rus, avea gradul de general), Ștefan Hristofor (în alte documente Cristofor) STOIKA DE ALZO VENICZE. El a venit în Țara Românească din Lipova în anul 1830, după ce absolvise Școala de Cadeti Tireziană din Viena, ca fiu de nobil. Când a început această ctitorie, adică Biserica Sfânta Treime, așezată la confluența a trei străzi, străbunicul meu patern era Președinte al Consiliului Județean Ialomița, senator pe viață în Senatul României.

Biserica, în forma pe care o știam, nu mai există, ctitorie a străbunicului meu, în locul ei a apărut o pătrătoasă și betonată biserică cu o arhitectură spre stilul grecesc, dacă putem spune că ar exista unul asemenea. Cea ctitorită de străbunicul meu a fost demolată, au fost păstrate câteva vestigii – tablouri, artefacte, icoane deosebit de valoroase – însă măreția celei trecute a fost definitiv radiată, prin anii 2009, spre revolta unor enoriași din zonă. Acum 3 ani a fost reconstruită după „indicații de la centru” ca un trilobat, privită de sus. Cam astfel se spunea prin anii 90 că Ceaușescu ar fi organizat construcția unor edificii din capitală, astfel încât văzute din spațiu să apară numele său. S-a dovedit că nu era așa. Dar acest trilobat oare ce reprezintă, enoriașii și-au spus oare cuvântul?

În sine, arhitectura cultică grecească, exceptând așezămintele de pe Muntele Athos, copiază în mic mai degrabă modelul sanctuarului bizantin *Sfânta Sofia* din Istanbul. În fine, fără eventuale sofisme, consider că modelul ales, e inoportun în peisajul construcțiilor de gen, mai ales pentru noile ctitorii. Trec peste faptul că, pentru dezgroparea relievelor înaintașilor mei, Ștefan Cristofor Stoika și a soției lui Zinea (una din fiicele Marelui Clucer Ispas Făgărășanu) nu a fost sesizat public un asemenea demers, pentru ca vreunul din eventualii urmași, care mai sunt în viață, să fie anunțați. Numeroasele tablouri și artefacte precum și donații (unele lipsă din inventar), deosebit de valoroase sunt, deocamdată, păstrate într-o stare discutabilă ca să nu spun altfel. Adică, un ctitor de așezământ bisericesc, printre altele cu un rol uriaș pentru zonă și important pentru țară, viețuind din plin cu peste 150 de ani în urmă, cel care a contribuit la înființarea și organizarea armatei române regulate, diplomat în diverse situații delicate pentru țară, care a avut o importantă contribuție la structurarea statului român modern, sfetnic a doi domnitori și al lui Alexandru Ioan Cuza și ferment al idealurilor unioniste de la 1859, decorat pentru merite deosebite de împăratul Frantz Iosef, contribuitor și contributor la *Legea agrară* a lui Cuza, senator pe viață în Senatul României și președinte al Consiliului Județean Ialomița, primar al capitalei

României reîntregite, între anii 1861-1865 și, nu în ultimul rând, un mesager al culturii române, contribuție pe care nu o voi mai dezvolta aici, să fie dezgropat de o firmă de construcții, rămășițele pământeste să-i fie reinhumate oarecum clandestin. Acest gest cred că reprezintă o mare blasfemie, o negare a trecutului, o trecere sub tăcere asemănătoare celor anterioare anilor 90, a meritelor acestui ilustru înaintaș și nu doresc a continua acest mesaj care nu face cinste actualilor efemeri conducători.

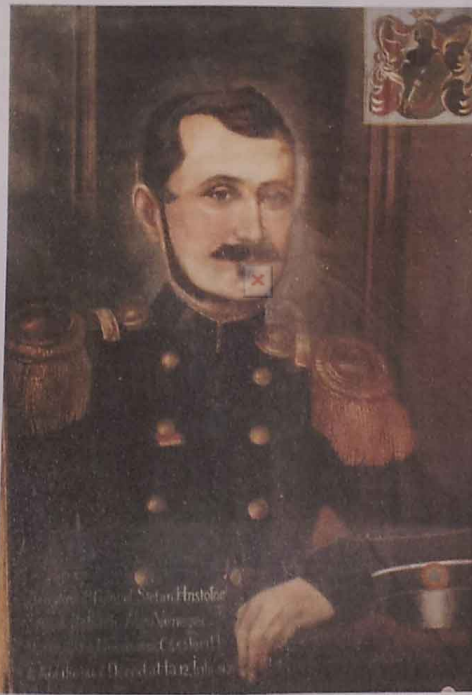
Portretele pictate ale lui Ștefan Hristofor Stoika și ale soției lui Zinea, existente în custodia bisericii poartă un mesaj care nu poate fi înțeles de cei ce le au în păstrare. În picturile celor doi se regăsește însemnul nobiliar de ALZO VENICZE, transmis de strămoșul nostru Ștefan Stoika de Alzo Venicze, înobilat de Principele Rackoeci al II-lea, în anul 1649, dar și a diplomelor date altor înaintași de Leopold al II-lea, precum și de către

construi o casetă de beton ca o biserică iar relievele să fie lăsate de izbeliște. Preoții nu pot avea un cuvânt de spus atunci când „puterea” dorește să construiască ceva în slava ei. Despre relieve și conținutul lor intern, adică nobil, care au fost îngropate în pronausul fostei biserici, despre care știm ce conținea, iar acum se spune că în afară de oseminte nu era nimic, nu comentez căci așa deschide o pagină de controverse inutile mai ales că o eventuală culpă s-ar întinde spre anii 1975 când au fost inundatii sau spre cutremurul din 1977.

Menționez, aici, și o altă donație, cu o vocație aparte și anume icoana Sfintei Fecioare Maria de mari dimensiuni, aproape 2 m înălțime și o greutate de cca. 30 kg de argint masiv, aflată la Biserica Olari din București, în care apar ca donatori Ispas și Stoika (n.a. Ispas Făgărășanu și Ștefan Hristofor Stoika). Icoana, se spune, că este făcătoare de minuni. Cel puțin dintr-un unghi de vedere așa și este, e o minune că după atâta timp, când aceste figuri pe care le evoc aici, căzute într-o totală uitare, parte și din vina succesorilor, sunt scoase la iveală. Atât ei cât și alții care i-au urmat trebuie puși la locul lor în istorie, cu atât mai mult cu cât, cei cu care au interacționat sunt demult amintiți în enciclopedii, anale, studii diverse, cursuri universitare, tratate de istorie, etc.

Trecând peste acest venit perfect justificat, protoieria și mediul bisericesc din zonă depun uriașe eforturi de emancipare, mai ales în rândul tinerilor. Lăsând la o parte inerentele sfade ale alogenilor, din păcate puternic mediatizate, zona de cultură dezvoltată emană o puternică dorință de afirmare a tinerilor, a celor care aici sunt deprinși cu cinstea, cu munca, cu dezvoltarea aptitudinilor intelectuale, iar pentru aceasta slujitorii bisericii merită un justificat semn de prețuire. O concluzie dulce-amară ar fi că față de tăvălugul integrării, de posibile pierderi de suveranitate, idenitatea neamului românesc nu trebuie pierdută, în contextul în care istoria celor care au făcut ceva pentru țară începe să pălească. O rază de speranță vine din zona copii și tineri, fie de aici sau din alte părți ale României, care cu descăli iubitori de cultură și frumos continuă ținând flacăra vie a nobilei misiuni de a redescoperi obârșiile, de a se întoarce către cei care au marcat istoria noastră. Ca o compensare, parcă, a umbrelor lăsate asupra unor zone de cultură, Proto-piatul Urziceni desăfoară o rodnică activitate cultural-artistică și religioasă în rândul tinerilor. În acest sens, în capitală, a vernisat împreună cu Secția Copii și Tineret din cadrul Uniunii Scriitorilor din România și cu Biblioteca Metropolitană din București o minunată expoziție de pictură – icoane, care ar face cinste oricărei importante galerii de artă.

Cred că aceste acțiuni laudabile ar trebui urmate și de un gest reparator. Așa cum, unei străzi importante din capitală i s-a dat numele lui Ștefan (Hristofor) Stoika în Municipiul Urziceni să capete o asemenea denumire o stradă principală și de ce nu, un bust sau o statuie în una din principalele piațete.

Ștefan Hristofor Stoika –
pictură Biserica Sfânta Treime - Urziceni

alți vremelnici conducători medievali, cu amprente pentru familia Stoika spre sec. X, e.n.

Și acum ce avem: cum că un primar ar fi reconstruit această biserică, discutabilă ca formă și stil, după părerea mea, (cu banii săi personali precum Ștefan Hristofor Stoika și Ispas Făgărășanu, ar fi fost laudabil!?) și că ar trebui să-i mulțumim că s-a îmbătoșat să o reconstruiască, așa cum aminteam, spre o formulă mai degrabă peloponeziacă, probabil dintr-o vizită a cuiva, ce i-a rămas singulară în minte. Din fotografiile pe care le dețin, făcute în anul 1985, se vede clar stabilitatea acelei construcții precum și donațiile interioare, unele lipsă acum. Un neștiutor de cultură nu poate

Florian Stoica Laurențiu

Interior acuarelă (din fondul Stoica)

Devenire

Tu m-ai privit cu gândul scrutând în profunzimi
Dezvăluind cu tact răscolitoare vechi himere
Dar m-ai lăsat sub zodie cu-a mea durere
M-ai dezmiertat șoptind dragălaşenii în tăcere

Înfrigurat cu al meu egos, cuprins în psalmi
Învăluind în paroxism a noastre inimi
Ca doi îndrăgostiți, sfielnici, gândind la datini
Pe care nu le poți atinge decât în înălțimi

Pe tine te-am găsit fiind în vervă
În inocența mea, neștiind ce viitorul ne incumbă
Te-am păsuیت ades, protector, în a mea umbră

Crezând că ești trofeul spre a mă mulțumi
Și așa a fost, ducând în schimb prinosul, fără
Să vreau, redevenind eu astfel, însumi.

Iulie 1991

Așa a fost

Din Rai pe drept a fost izgonită
Eva cea goală, trimisă pe pământ
Viața ei n-a fost zădărnicită
Când pe ea și-a pus veșmânt.

Cu frunze de viță acoperit
Când sânul ei și-a dezvelit
Strugurii din vie au devenit
Două boabe ce s-au rătăcit.

Iar Adam, îmbrățișând-o
Cu veșmântul ei păgân
I-a presat boabe strângând-o
De-au rămas lipiți de sân.

Femeia-n veci purta-va
Precum un nimb ca dar ceresc
Că s-a pogorât din Eva
Însemnul ei îl moștenesc.

Nu poți uita

Strămoșii mei ce stau în strane
Veghind acest pământ cu forme diafane
Îi văd adesea ca monștri sacri din oficiu
Fiind capabili de orice sacrificiu

Au învins hoardele barbare ades
Venind aici, de aiurea, că ne-au ales
Să jefuiesc o țară bogată și prosperă
Niciicând pe harta vremii efemeră

Că au fost turci sau austro-ungari
Pentru noi, toți au fost barbari
Nici rușii « prietenii » nu ne-au ocolit
Pe Cantemir cu mreje ei l-au folosit

Cei dimprejur și mai departe cu nesaț au tocat
Conducătorii noștri pentru vreun păcat
Tot timpul au ținut să-i informăm
Aveam iubirea de țară, nu să-i atacăm

Acum, democrația pervers ne-nvață
Și ne proteste, în față, ca pe o paiață
Că suntem liberi și singuri decidem
Statutul vostru, iată! este demn

Minciuni și vrăji ce ne-au fost promise
Că vom trăi fericiți, ne legănam în vise
Realitatea ce o avem acum e crudă
Pozăm, scrâșnind, doar ca o paparudă

Milioane de români afară au plecat
Visând un statut drept, nu de argat
Și cu ce s-au ales, muncind, în final
Cu o viață demnă de un animal

Nu pot pe Eminescu să nu îl citez
Sculați cei oropsiți acesta-i crez
Miliardarii zilei la bani nu au zăgaz
Fiți siguri, nu mai aveți niciun răgaz

Dar nu putem uita eroii noștri
Care au ales să fie printre aștri
Pot din neant să dea doar o povață
Utilă pentru cei ce sunt în viață

Fiți drepti și nu vă-ncovoiați
Decebal v-a învățat să fiți aristocrați
Nu credeți în promisiuni deșarte
Acestea vă vor distruge pe la spate.

Oct 2009